

Lærervejledning Hele Verden i Skole 2022

Børn skal vide, hvad der foregår i verden. Viden om andre lande og international kultur og samfundsforståelse er vigtige forudsætninger for at kunne deltage aktivt i en globaliseret verden. Hele Verden i Skole er en oplagt måde at gøre dine elever klogere på den virkelighed, de lever i.

Med verdensmålene som ramme sætter LæseRaketten 2022 fokus på nogle af de store udfordringer, som verden står overfor. Historierne i bogen giver indblik i børns liv andre steder i verden og er et godt udgangspunkt for at arbejde med globale problemstillinger.

I år handler LæseRaketten om børn og unge fra Bolivia. I bogen møder I seks børn: Carlito, der samler paranødder i sin fritid, og Liseth, der fortæller om, hvordan man skal passe på naturen. På højsletten bor Delia og Carlos. De oplever hvordan klimaforandringerne gør det vanskeligere at dyrke mad. I møder Jorge Luis, han fisker efter piratfisk i Amazonas' floder. I møder også Luis Alfredo, som bor i Riberalta. Det er en af de større byer i Amazonas. De fortæller om deres hverdag og liv i dag. Vi møder børn, der lever forskellige steder og med vidt forskellige livsvilkår.

Med Hele Verden i Skole kan dine elever:

- Lære om børn i Bolivia
- Opleve glæden ved at læse
- Identificere sig med børn fra andre lande
- Opnå viden om børns rettigheder
- Udvide deres viden om verden og forståelse af andre kulturer
- Reflektere over begreber som globalisering, ulighed, rettigheder og fred
- Lære om FN's 17 verdensmål

LæseRaketten 2022

Oxfam IBIS arbejder for, at alle børn skal have mulighed for at komme i en god skole. Derved kan alle skabe en bedre fremtid for sig selv, deres familier og deres land.

Igen i år har Hele Verden i Skole været udfordret – lige som resten af verden – af corona-krisen. Vi har ikke selv haft mulighed for at besøge Bolivia, og derfor har vi, i tæt samarbejde med en fotograf og en journalist bosiddende i Sydamerika, besøgt børnene i årets LæseRaket. Deres besøg er blevet til fem portrætter i bogen. Oxfam IBIS er i år alene om at udgive bog og materiale.

Vi er glade for igen at have mere end 100.000 deltagende børn fra skoler i Danmark, Grønland og Sydslesvig. Vi håber, I vil få glæde af vores materialer, og at LæseRakettens historier vil give indblik og udsyn til verden.

TIL ELEVEN – hjemmesidens opbygning

Under hjemmesidens fane TIL ELEVEN findes ni temaer. Her er artikler, billeder og små film. Lad eleverne gå på opdagelse i de enkelte temaer og blive kloge på landet Bolivia, og hvordan det er at være barn dér. Teksterne på hjemmesiden er skrevet på mellemtrinsniveau, og det hele er tilgængeligt her: <https://heleverdeniskole.dk/til-eleven/>

Mød børnene fra LæseRaketten

Det første tema BOLIVIAS BØRN knytter direkte an til et portræt i LæseRaketten. Her kan danske børn komme tæt på jævnaldrende børn i et andet land. De små film, billeder og fortællinger kan skabe udgangspunkt for samtaler og diskussioner i klassen. Derved sættes elevernes egen hverdag i perspektiv, og de får en større forståelse for børns liv andre steder i verden. Ved at integrere forskellige kommunikationsformer er det målet, at eleverne kommer til at føle sig tættere på virkeligheden i Bolivia.

Der er udarbejdet opgaveforslag, der relaterer sig til portræthistorierne i LæseRaketten og indholdet i teksterne om børnene på hjemmesiden. Opgaveforslagene er ikke inddelt efter fag men er direkte relateret til de enkelte børn. Opgaverne er trindelt til indskoling og til mellemtrinnet og findes her: <https://heleverdeniskole.dk/til-laereren/bolivia/laerervejledning-og-opgaver-2022/>

Hele Verden i Skole 2022 - ni temaer

På hjemmesiden præsenteres flere forskellige relevante temaer for årets undervisnings-univers. Her kan eleverne lære mere om Bolivias historie, Folk og kultur, Skole i Bolivia, Hverdag og tro, Natur og klima, Dyr i Bolivia, Bolivia med alle sanser og Bolivia og verdensmålene. Temaerne udbygger elevernes viden om Bolivia fra LæseRaketten og ofte inddrages børneportrætterne i temaernes artikler. Brug linket for at gå direkte til undervisnings-universet: <https://heleverdeniskole.dk/til-eleven/>

Fokus på de 17 verdensmål

I kan også relatere arbejdet med Bolivia til et mere indgående arbejde med de 17 verdensmål. Hele Verden i Skole har udviklet et komplet undervisningsmateriale om verdensmålene. Det har sin egen fane, VERDENSMÅLENE, på hjemmesiden og kan med fordel bruges i relation til arbejdet med LæseRaketten:

<https://heleverdeniskole.dk/verdensmaalene>

Introduktion til Bolivia

Under hjemmesidens fane TIL LÆREREN findes en PowerPoint-præsentation om Bolivia med et tilhørende manuskript. Præsentationen og det medfølgende manuskript kan bruges som introduktion til arbejdet med landet, hvad enten I vil lave et længere eller kortere forløb: <https://heleverdeniskole.dk/til-laereren/bolivia/praesentation-2022/>

LæseRaketten online og som app

LæseRaketten 2022 findes online. Den indeholder film, billedserier og relaterede links. Den interaktive version af LæseRaketten kan hentes som app. Find app'en i App Store eller Google Play. Du kan også se den interaktive LæseRaket i din browser - på en computer eller en hvilken som helst anden enhed: <https://heleverdeniskole.dk/til-laereren/bolivia/laeseraketten-2022-online-og-app/>

Opgaver til LæseRakettens børn

Til hvert portræt i LæseRaketten 2022 findes en række opgaveforslag. Opgaverne er ikke inddelt efter fag, de er i stedet direkte relateret til de enkelte børn og trindelt svarende til niveauerne i LæseRaketten. De kan tilgås her: <https://heleverdeniskole.dk/til-laereren/bolivia/laerervejledning-og-opgaver-2022/>

Test din viden om LæseRakettens børn

Til portræterne i LæseRaketten 2022 findes en lille quiz. Lad eleverne teste deres viden om de enkelte børn fra LæseRaketten. De små quizzes findes i ét samlet dokument med et separat svarark. De kan bruges samlet eller hver for sig og findes her på siden: <https://heleverdeniskole.dk/til-laereren/bolivia/laerervejledning-og-opgaver-2022/>

Jeopardy-quiz om temaer fra Bolivia

Når eleverne har læst og arbejdet med hjemmesidens temaer, kan I quizze i klassen. Quizzen er rettet til mellemtrinnet og er baseret på indhold fra hjemmesidens fem temaer: Dyr i Bolivia, Folk og kultur, Skole i Bolivia, Hverdag og tro og Natur og klima.

Download quizzen til din computer - den skal åbnes i PowerPoint. Du får formentlig en besked om, at filen indeholder "makroer". Det skal godkendes, ellers fungerer quizzen ikke. Quizzen er lavet i Windows, og det er muligt, at den ikke bliver vist rigtigt på en Apple-computer. Hent quiz og vejledning på hjemmesiden: <https://heleverdeniskole.dk/til-laereren/bolivia/laerervejledning-og-opgaver-2022/>

Temaforløb

Der er udarbejdet to forslag til temaforløb, der relaterer sig til LæseRaketten og hjemmesidens materialer. Temaforløbene kan danne udgangspunkt for et helt temaforløb, eller du kan udvælge elementer fra de to forløb:

- **INDSKOLING: En rejse gennem Bolivia**

I dette temaforløb rejser eleverne med til Bolivia. De får mulighed for at lære de bolivianske børn at kende og får kendskab til landets natur og kultur. Der er forslag til forskellige værksteder med både kreativt og fagfagligt indhold. Forløbet kan afsluttes med et karneval, hvor elevernes familier eller andre klasser inviteres med til optog og fremvisning af, hvad eleverne har lavet i løbet af temaforløbet.

- **MELLETRIN: Tag med til regnskoven i Bolivia**

LæseRaketten 2022 sætter klima på dagsordenen. Dette temaforløb tager jer med til de dele af Bolivia, hvor der er regnskov. Eleverne får mulighed for at lære om livet i regnskoven og møde nogle af de børn og familier, som lever deres liv dér. Desuden får de kendskab til regnskovens dyr og planter og regnskovens betydning for jordens klima. En del af forløbet indeholder også forskellige forsøg og eksperimenter.

Du kan finde temaforløbene her:

<https://heleverdeniskole.dk/til-laereren/bolivia/temaforloeb-om-bolivia-2022/>

Bolivia med alle sanser

Under hjemmesidens fane TIL ELEVEN findes opgaver med ideer til aktiviteter, der kan inddrages i de praktiske og musiske fag. I kan:

- Lære forskellige danse fra Bolivia:
<https://heleverdeniskole.dk/til-eleven/bolivia/dans-med-bolivia/>
- Lytte til traditionel og moderne musik fra Bolivia:
<https://heleverdeniskole.dk/til-eleven/bolivia/lyt-til-bolivia/>
- Lære at lave jeres egne panfløjter:
<https://heleverdeniskole.dk/til-eleven/bolivia/lav-din-egen-panfloejte/>
- Lære at lave penalhuse, tæpper og snor af uld:
<https://heleverdeniskole.dk/til-eleven/bolivia/vi-bruger-uld-fra-lama-og-alpaka/>
- Lære at lave jeres egne masker til karneval:
<https://heleverdeniskole.dk/til-eleven/bolivia/maske-til-la-diablada/>
- Lære at lave quinoa-pandekager, kartoffel-suppe, salteñas og cuñapé:
<https://heleverdeniskole.dk/til-eleven/bolivia/lav-mad-fra-bolivia/>

Billeder og film til fri afbenyttelse

På hjemmesiden findes en samling af billeder, som I frit kan benytte til jeres egne produktioner.

I SkoleTube er der oprettet en ressourcekanal med filmklip og i Google Fotos er der oprettet et album med billeder, som eleverne nemt kan hente og anvende direkte i en række produktioner. Via værktøjerne i SkoleTube får eleverne direkte adgang til filmklippene i ressourcekanalen. På hjemmesiden er der en vejledning til, hvordan du tilmelder dig kanalen: <https://heleverdeniskole.dk/til-laereren/bolivia/foto-og-film-til-fri-brug-2022/>

Arbejd med at lave film i SkoleTube

Se hvordan dine elever får adgang til filmklip om børnene fra LæseRaketten i ressourcekanalen på SkoleTube. På SkoleTube finder I en række videoer om hvert portræt fra Bolivia. Her kan I frit benytte videoer og sammensætte jeres egen videoer om børnene fra LæseRaketten. På siden finder I også en video-vejledning, der viser, hvordan I let arbejder med dem ved hjælp af værktøjerne i WeVideo: <https://heleverdeniskole.dk/til-laereren/bolivia/laeseraketten-i-skoletube-2022/>

Opgaver til de skønlitterære tekster og myter i LæseRaketten

Vi har udarbejdet opgaver til LæseRaketten's skønlitterære tekster og myter, der er inddelt i indskoling og mellemtrin svarende til bogens inddeling. Der er både tekstnære opgaver, og opgaver, der relaterer sig til verdensmålene og tematikker, der er gennemgående for alle LæseRaketten's tekster. Find opgaverne nederst på denne side:

<https://heleverdeniskole.dk/til-laereren/bolivia/laerervejledning-og-opgaver-2022/>

Skønlitterære tekster i LæseRaketten 2022

DA TRÆERNE GJORDE OPRØR af Mette Vedsø

Historien handler om drengen Bue, der med hjælp fra sin ven Pil, hjælper et talende bord med at komme tilbage til regnskoven. Bue og Pil får indblik i, at mange af regnskovens træer fældes. Historien inddrager tematikker, som læner sig op ad verdensmål 12 om ansvarligt forbrug og produktion og verdensmål 13 om klima-indsats.

DEN DAG SANDET KOM af Søren Jessen

Denne historie forgår efter, at sandet er kommet til Olivers by. Alt er begravet og ødelagt. Vand er en dyrebar ressource, og folk flygter mod nord, væk fra varmen. I historien præsenteres fortiden - før den dag sandet kom - som en fortælling midt i historien, om almindelige børneliv og livet før krisen. Historien inddrager tematikker, som læner sig op ad verdensmål 1 om fattigdom, verdensmål 6 om rent vand og sanitet og verdensmål 13 om klima-indsats.

Send post til Liseth og Luis Alfredo fra LæseRaketten

I år kan eleverne sende postkort med hilsner og flotte tegninger til Liseth og Luis Alfredo i Bolivia. Lad gerne eleverne skrive på engelsk, hvis I har lyst. Find også ark med spanske gloser- så kan Liseth og Luis Alfredo selv læse brevene: <https://heleverdeniskole.dk/til-laereren/send-post-til-laeserakettens-boern/>

Send postkortene, så Oxfam IBIS modtager dem senest 1. juni 2022.

Oxfam IBIS
Vesterbrogade 2b
1620 København V.
Att: Hele Verden i Skole

Deltag i den globale Aktionsuge – giv din mening til kende

I 2022 holder vi Aktionsdag igen – og det er vigtigere end nogensinde. Der er kun otte år til 2030, hvor verden skal have nået alle 17 verdensmål. Også verdensmål 4, der handler om alle børns ret til at gå i en god skole. Uret tikker – otte år går hurtigt. Vi skal have de sidste 59 millioner børn i skole, og der skal uddannes flere lærere. Derfor holder vi Aktionsdag i uge 17 - **tirsdag d. 26. april**.

19 år i træk har danske skoleelever sammen med Oxfam IBIS holdt Aktionsdag. I har sunget, danset, holdt taler og skrevet postkort for at fortælle politikerne, at alle børn har ret til at komme i skole og få god undervisning. Det har hjulpet. I dag kommer 9 ud af 10 børn i verden i skole. Men mange lande kæmper stadig med corona, og derfor er der i endnu højere grad brug for jeres hjælp.

Vær med:

Følg med på hjemmesiden, hvor vi løbende vil dele og offentliggøre information om programmet for Aktionsdagen - lærere vil også få information gennem nyhedsbrevet. Indtil videre kan vi sige:

- Dato: tirsdag d. 26. april
- Sted: København

Hold jer opdateret og læs mere om Aktionsugen her: <https://heleverdeniskole.dk/til-laereren/verden/vaer-med-i-aktionsugen/>